

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Quæstio VII. De Distinctione Rationis ratiocinatae & ratiocinantis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

QUÆSTIO VII.

De Distinctione rationis ratiocinatae & ratiocinantis.

& si homo & risibile per solam habitudinem extrinsecam distinguuntur, cum demonstramus risibilitatem de homine, per animal rationale, demonstramus hominem, potius sic concipi, puta, sub risibilitate, quia concipitur hoc alio modo, puta sub Conceptu rationalitatis.

RESPONDETUR. Scientia adde ut vis realis, est cognitio vel per causam physicam, vel per causam Metaphysicam, adeoque intentionalem, cum fundamento in re procedentem, hoc autem non arguit ullam distinctionem actua-lem, distinguuntur autem homo & risibile actu nemine cogitante, per sola connotata extrinseca, sed hæc connotata fundant distinctionem principii Metaphysici, & passionis Metaphysicæ, cumque dandi huic quidem rationem principii, huic rationem passionis, detur fundamentum nemine cogitante, non demonstramus concipi tantummodo arbitrariè, hoc esse passionem, illud principium, sed ratione fundamenti habiti; licet non sit principium actu distinctum nemine cogitante, à sua passione.

Pensanda hic veniunt auctoritates Arist. quas adducit Maftrius.

I. Locus. 4. Top. c. i. dicit Aristoteles. Ens & unum distinguuntur ratione quidditativa.

RESPONDETUR. Concedo, quia distinguuntur ratione diversæ definitivitatatis, sed nego id esse nemine cogitante, quod etiam modo explicari debet locus ex 5. Rhet.

II. Locus. 3. Metaph. t. to. dicit genus esse extra rationem differentiarum.

RESPONDETUR. Etiam hic locus intelligendus, quod definitio entis, non sit propria definitio differentiarum.

III. Locus ex 3. Physic. t. 21. ubi ait passionem & actionem ratione distingui.

RESPONDETUR. Illa duo definitionibus distingui.

IV. Locus est ex 3. Ani. t. 3. quod aliud est magnitudo, aliud magnitudinis esse.

RESPONDETUR. Illic loqui Arist. de distinctione essentiae & existentiae, quod illa sit æterna, hæc temporalis, ex quo non arguitur distinctio actu ex natura rei, secundum alias præexplicata.

V. Locus est ex 7. Metaph. t. 20. 21. & 41. ubi docet, quod in abstractis à Materia, id est, quod quid est, cum eo cuius est, in conceptu autem cum materia, non esse idem.

RESPONDETUR. Per quod quid, intelligitur forma, quæ in abstractis à materia non distinguitur realiter, secus in materialibus.

ASSERO I. *Nomine distinctionis Ratiocinatae non esse intelligendam distinctionem*, ut ait Suarez di p. 7. Sectione i. num. 4. *quæ præexistat antequam intellectus ratiocinetur*, & quæ sit quasi ex se ratiocinata, utque solum requiratur ad illam cognoscendam intellectus, non verò faciendam, hæc enim jam esset distinctio Scotistica, sed distinctio Rationis Ratiocinatae, est distinctio cum fundamento in re, seu quæ sit ab intellectu præcendente objectivè.

ASSERO II. *Distinctionem rationis ratiocinantis esse distinctionem, quæ sit sine ullo fundamento in re, sed ex solo nostro concipiendi modo, aliter & aliter rem concipientem*. Explicat hoc idem Suarez. Illa censetur esse distincta ratione ratiocinante, quando in duobus conceptibus semper adæquatè idem concipitur, estque tantum quædam repetitio & comparatio apprehensionis de objecto, ad aliam apprehensionem. Et ita distinguuntur Petrus pro prædicato positus, à seipso posito pro subiecto: Quod si in duobus conceptibus eadem Entitas, sed per inadæquatos conceptus objectivos attingetur, ista distinguuntur distinctione rationis ratiocinatae. Et ita quando concipio animal quod est in Petro, non concepto rationali, conceptus iste est inadæquatus, nec secundum totum esse Petri, qui præter animal, importat etiam rationale, hincque fiet, ut animal & rationale, distinguantur ratione ratiocinata.

Quod si quæras, quæ sit regula cognoscendi, quæ non distinguantur distinctione rationis ratiocinatae? quæ distinctione rationis ratiocinantis? idem dicendum erit quod dictum de iis, quænam objectivè præcendere possint quæ non.

ASSERO III. *Distinctionem Rationis ratiocinatae & rationis ratiocinantis bene posse salvari per sola Connotata*; ita ut res ipsa prout connotat fundamentum in re, suæ alietatis, censetur esse distincta ratione ratiocinata, & res prout connotat alietatem ortam ex alio & alio modo concipiendi, censetur esse distincta Ratione ratiocinante.

COLLIGES. Admitti posse, distinctionem ex Natura rei actualem inter rationes communes, jam in statu præcisionis & abstractionis spectatas. Rursus admitti posse distinctionem ex Natura rei, eamque nemine cogitante, sed non actu inter animalitatem & rationalitatem Petri, idque

Idque ideo, quia datur nemine cogitante fundamentum hæc distinguendi ex Natura rei, hoc est, ipsa re, fundamentum hujus distinctionis dante. Sed quia fundamentum quidem est

actu, sed fundata distinctio non est actualis, ideo non est illic distinctio est Natura rei nemine cogitante actu, adeoque nec distinctio qualem adstruunt Scotistæ.

DISPUTATIO IV.

De Speciebus Entis.

IN hanc Disputationem inseri debent ea, quæ sparsim in aliis materiis dicta de Prædicamentis. Restat nihilominus ut aliqua dicantur de Substantia & accidente.

QUÆSTIO I.

De Substantia.

Agetur de Substantia, prout illa condistinctur accidentibus; nam sub aliis formati-
tibus jam est alibi expensa.

QUÆRES I. *Quis sit Conceptus Substantia?*
Non moror explicationem secundum quam dicitur illud esse substantia, quod substare natum est accidentibus; cujus conceptus illegitimitas ostenditur per substantiam, quæ est Deus, qui est substantia, nullis tamen subest accidentibus; quamvis enim per aliquos dicatur Deus non poni in prædicamento substantiæ, eo quod in prædicamento non nisi entia finita ponantur, sine tamen inclusionem in prædicamento substantiæ dicitur Deus verè substantia prout illa opponitur Accidentibus. Deinde in probabili sententia quantitas est subjectum accidentium, neque tamen per hos est substantia, hicque conceptus qui est receptio accidentium cum sit respectivus, hoc ipso non erit enti absoluto, qualis est substantia primò essentialis. *Hinc aliter*

EXPLICAT I. Arriaga. Quod scilicet substantia sit illud, quod primò constituit primam rem, prima autem res est, quod primò & per se existit, vel quod per se intenditur à natura, & quod est radix cæterorum. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia si quæras, quare Deus sit substantia, non potest reddi ratio, quod sit radix cæterorum, quia per explicantem radicem cæterorum intelligitur id, quod est causa physica efficiens vel emanans suas proprietates & accidentia, quod Deo respectu suarum proprietatum non competit. Non etiam Deus ideo est substantia, quia primò intenditur à natura, quia hic terminus ex communi acce-

ptione accommodatur vel ad solum compositum physicum, vel ad maximum, ad formam, neutrum autem horum Deus. Et si primò intenditur à natura Deus, quid ergo secundò per ordinem ad Deum? Si creaturæ, hoc ipso illæ omnes erunt accidentia. Non etiam Deus ideo est substantia quia per se existit, quia de hoc, ipso quæritur, quid est hoc per se existere; quod si per se existere describas per non existere in alio, explicabis substantiam per negationem accidentis. Tum quia vi hujus explicationis non posset inferri, quod unio entitativa si datur, sit substantialis? item substantia quæ etiam est aliquid substantiale in sententia modalium. Tū quia aliqua etiam accidentia sunt radix cæterorum ut in extremitate partium in ordine ad se, radicatur extremitas in ordine ad locum &c. & tamen quantitas non est substantia; nec apparet ratio, cur non possit accidens esse radix & exigitivum aliud, sine hoc, quod sit substantia.

EXPLICAT II. Oviedo, & cum eo recentior Suar. Quod substantia sit id quod primò & propter se intenditur à natura, vel id quod non intenditur propter aliud adæquatè ab ipso distinctum: Si enim intendatur, cum quo saltem inadæquatè identificatur, propter se intendi dicitur, ut cum materia & forma intenduntur, propter compositum, à quo inadæquatè distinguuntur. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia non apparet, quid hic terminus ad auctorem naturæ accommodari possit, quod primò intendatur à natura. Tum quia creaturæ sunt propter Deum intendique possunt à Deo, propter semetipsum adæquatè ab illis distinctum, & tamen sunt substantiæ, ergo substantia per illud non intendi, non rectè explicatur. Ex probabili phrasi materia intenditur etiam propter formam, ad quam substantialiter ordinatur, & tamen materia est substantia. Quod si dicas creaturas esse propter Deum tanquam propter finem, sed non intendi eo modo quo intenduntur accidentia, redibit quæstio de illo ipso intendi, quid sit? Tum quia nutritio non per se intenditur à natura, sed